

Magyar–jugoszláv gazdasági tárgyalások

A magyar–jugoszláv gazdasági együttműködési bizottság társelnökei — Aszen Szimicsijev, a Jugoszláv Szocialista Szövetségi Köztársaság Végrehajtó Tanácsának tagja és Faluvégi Lajos, a Magyar Népköztársaság pénzügyminisztere — 1976. március 19 és 20-án tárgyalásokat folytattak Budapesten. A tárgyalás körponti feladatát a két ország közötti áruforgalom elemzése és fejlesztési lehetőségeinek vizsgálata, továbbá olyan nagy jelentőségű tartós együttműködési kapcsolatok kialakítása szerepelt, mint az Adria kőolajvezeték építése, illetve a szovjet eredetű földgáz tranzitálása Jugoszlávia részére. Kiemelten foglalkoztak az ipari kooperáció és szakosítás továbbfejlesztésével is. Megállapították, hogy hosszú távú termelési együttműködésre széles körben

mutatkozik lehetőség a vegyiparban, a színes- és vasiparban, a színes- és vasiparban, a vasúti és közúti járműiparban, valamint a híradástechnikában és a műszeriparban, főként azokban a területeken, ahol már eddig is eredményes kooperáció alakult ki. A távlati együttműködés fejlesztése érdekében néhány fő területre közös koncepciók készülnek.

A tárgyalások alkalmával került aláírásra a két ország közötti új határ menti áruforgalmi egyezmény.

Aszen Szimicsijevet budapesti tartózkodása során fogadta Székér Gyula, a Minisztertanács elnökhelyettese. A baráti légkörben lezajlott beszélgetésen részt vett dr. Vitomir Gasparovic, a Jugoszláv Szocialista Szövetségi Köztársaság budapesti nagykövete is.

Magyar delegáció a lipcsei vásáron

Nemeslaki Tivadar kohó- és gépipari miniszter vezetésével minisztériumi delegáció utazott szombaton az NDK-ba. A küldöttség a lipcsei tavaszi vásár megtekintése után tárgyalásokat foly-

tat az NDK gépipari miniszterével országaink eddigi gazdasági, műszaki-tudományos együttműködéséről, és meghatározza az együttműködés továbbfejlesztésével kapcsolatos feladatokat.

Kötik a szerződéseket

Együttműködés a sertésenyésztés fellendítésére

Csütörtöki számunkban sajtótájékoztató alapján részletesen írtunk a kistermelők sertésenyésztését segítő központi intézkedésekről. Tegnap délelőtti a Csongrád megyei Allatfajorgalmi és Húsiipari Vállalat szegedi központjában érdeklődtünk, milyen útemben halad az intézkedések megvalósítása. Lobbkovitz Sándor, a vállalat igazgatóhelyettese arról tájékoztatta lapunk munkatársát, hogy körültekintő és alapos szervező munka kezdődött el és kézzelfogható eredményei is vannak már. A „körültekintő” és az „alapos” szó semmiképpen nem jelent most „menhető” lassúságot, fontos érdekeink fülzöldnek ahhoz, hogy a központi intézkedések minél hamarabb megvalósulhassanak.

Az új intézkedések egyik sarkköve, hogy legyen elegendő takarmány: olyan, amire valóban szükség van és akkor, amikor szükség van rá. Első lépésként tehát a Gabonavásárló és Feldolgozó Vállalat és a húsiipari vállalat között együttműködési szerződést kötöttek, malacpótot, süldőpótot, sülődőpótot, valamint kukoricát, dúsított takarmánylisztet és zöldtakarmánylisztet a termelők szövetkezetekkel, ÁFÉSZ-ekkel, illetve állami gazdaságokkal kötendő külön szerződés értelmében határidőre, állami áron biztosítanak a kistermelőknek. Az elmúlt héten hét termelőszövetkezet — köztük a baksi, a forráskúti—ülési tisz és Szőreg, Újszentiván, Tiszaszécs és Küküllőháza egyesült közös gazdasága — vállalta, hogy szervezi a kistermelők körében a sertésenyésztés minden ágazatát. A megállapodások értelmében a termelőszövetkezetek házhoz szállítja a takarmányt és elszállítja a hízót, süldőt vagy malacot, ha a termelő ezt kéri.

Ismételjük a sajtótájékoztató anyagából, hogy takarmányt akkor is biztosítanak, ha nem szövetkezeti tag a kistermelő, és akkor is, ha nem eladásra, hanem saját fogyasztásra pizlal a család sertést.

Továbbra is fennáll az a lehetőség, hogy a termelő előre kössenek értékesítési szerződést — most már nem a húsiipari vállalattal, hanem a termelőszövetkezetekkel —, és előleghez jussanak, de nem szükséges 90 nappal előre megkötni az előleg érdekében sem a szerződést, a hatvan nap is elegendő. A szövetkezet az átadást megelőző hónap 15-ig köthet a feldolgozó vállalattal értékesítési megállapodást. Fennáll annak a lehetősége is, hogy az egyforintos kilónkénti mennyiségi felárat a szövetkezet megossza a kistermelőkkel. A szerződéselt átvételi garanciát jelentenek, azok 30 százalékkal túlteljesíthetők, a malacokat azonban szerződés nélkül is átvesszi és a bejelentés után nyolc napon belül el is szállítja a vállalat 36 forintos kilónkénti — több évre szóló szerződés esetén kilónként 40 forintos — áron.

A szerződő termelőszövetkezetek megkezdtek a takarmányigények felmérését. Természetesen elhetnek az a lehetőség, hogy a közös gazdaság termékeit adják tovább a kistermelőknek, ha azt kéri. Az új intézkedések nyomán az állami gazdaságok 195 vemhes kocát máris tenyésztésre adtak dolgozóknak.

Az elmúlt év végén 49 ezer 228 sertésenyésztő kistermelőt tartottak számon megyénkben. Az új intézkedésektől azt várják, hogy ezek zökkenők nélkül működésnek tovább, de számítani lehet arra is, hogy az új lehetőségeket többen is kihasználják majd.

Új törvényeink

A honvédelem az egész nép ügye

Új honvédelmi törvényt fogadott el csütörtöki ülésén az országgyűlés, hatályon kívül helyezve az 1960. évi 4. törvényt. Mint Czincge Lajos vezérrezdes, honvédelmi miniszter a törvényjavaslat indokolásában elmondotta, az elmúlt másfél évtizedben olyan pozitív változások történtek társadalmunkban, amelyeknek a hatása a honvédelemben is érvényesül: „A honvédelem nemzeti ügy, az egész nép feladatává, mindennapi munkájának részévé vált. Ifjúságunkra az jellemző, hogy becsülettel, az áldozat tudatos vállalásával teljesíti sorkatonai szolgálatát, s tesz eleget kötelezettségének a hadseregben és a határőrségnél.”

A változó körülmények, a fejlődés különféle mozzanatai tették tehát szükségessé az új honvédelmi törvény megalkotását. Az elmúlt évek gyakorlata némely részletében már meghaladta a korábbi törvényben rögzített elveket. Meghaladta, hiszen nem szabályozhatták több mint másfél évtizeddel ezelőtt a még csak néhány éve meglevő sajátosságokat. A törvényalkotásnak természetes velejárója az időnkénti megújulás, újralikotás. Enélkül a gyakorlat elszakadna az elvektől, a törvény fékezné a fejlődést. Aki némileg járatos a katonáéletben, maga is tapasztalhatta, hogy az elmúlt években módosultak a szolgálatukat teljesítő fiatalok körülményei és kötelezései is.

Nem könnyebbé vált a szolgálat, nem kisebbé a felelősség, sőt, a haditechnika korszerűsödésével inkább bonyolultabbá, felelősségteljesebbé. Ugyanakkor bővültek — egybeek között az ifjúsági törvénnyel összhangban — a katonafiatalok jogai. A korábbinál is többet vállal magára a néphadsereg a fiatalok neveléséből. Elegendő arra utalnunk, hogy több ezren sorkatonaként fejezték be a nyolc általánost, s hogy ma már 16 szakmában folyik szakmunkásképzés

a honvédségnél. A civil életben is hasznosítható a sorkatonai szolgálatban szerzett ismeretek jelentős része. Nem utolsósorban ezeknek a változásoknak is köszönhető, hogy a lakosság körében tovább nőtt a katonák, a fegyveres testületek tagjai iránti tisztelet és bizalom.

A honvédelmi törvény nemcsak a katonai szolgálatukat teljesítő fiatalokra, nemcsak a fegyveres erők és testületek tagjaira terjed ki. Bár igen fontos fejezetei róluk szólnak. Őket érinti egybeek között a sorkötelezés korhatár módosítása. Az eddigi 23 évről 28 évre emeli a törvény a behívhatóság felső korhatárát, a szolgálat alól jogellenesen kibúvókat pedig negyvenéves korukig behívhatják. A mai gyakorlatnak megfelelően csökkent, 24 hónapban szabja meg a törvény a sorkatonai szolgálat időtartamát.

A lakosság döntő többségét érinti a törvény a polgári védelmi kötelezettség új szabályozásával — az alsó korhatárt nőknél is, férfiaknál is 14 évről 16 évre emelve. Az életkor meghosszabbodása, az egészségügy általános javulása tette lehetővé, egyben indokoltá, a katonaköteles kor felső korhatárának emelését.

Nincs lehetőség valamennyi cikkelyre kitérnünk, nem is lehet feladatunk a részletek kommentálása. A törvény tanulmányozását — ajánlatos mindenkinek időt szakítania rá, éppen mert közvetlenül vagy közvetve valamennyi állampolgár érdekelt — nem helyettesítheti a kurta gondolat-sor. Mindössze a lényegre utalhatunk, mely szerint az elfogadott törvény beilleszkedik társadalmi valóságunkba, figyelembe veszi a már kialakult gyakorlatot, szabályozza mindazt az új jelenséget, amely a régebbi törvény megszületése óta keletkezett. Ismer-niük kell a gazdasági vezetőknek, hiszen a gazdasági egységekről is tartalmaz intézkedéseket. Sokakat érdeklő fejezet szól a személyi tulajdonban levő ingatlan és ingóság felhasználhatóságáról, az esetleges kisajátítás és kártalanítás módjáról.

A hazai védelem nem szűkíthető le a sorkatonai szolgálatra, a technikai ismeretek elsajátítására. A törvény bevezető részében erről ezt olvashatjuk: „A hazai fegyveres védelem elsősorban a fegyveres erők és testületek tagjainak kötelezése, amelynek teljesítésére mindenkor készen állanak. Korunkban azonban a honvédelem az államtól és az egész társadalomtól, a szocialista hazafiság és internacionalizmus eszméjétől áthatott, összehangolt erőfeszítést követel meg mind békében, mind háborúban.” A törvény e követelmény teljesítésének mikéntjéről határoz.

Állampolgári jogunk az emberhez méltó környezet

Dr. Antalffy György országgyűlési képviselő nyilatkozata

Az országgyűlés által törvényerőre emelt környezetvédelmi törvény új szakaszt nyit Magyarországon a környezeti ártalmakkal szembeni védekezésben. Mint Bondor József, építésügyi és városfejlesztési miniszter, a törvényjavaslat előterjesztésekor mondta: a törvény az emberi környezetet a maga komplexitásában helyezi jogi védelem alá, vagyis fontos, új szakaszt nyit a környezetvédelmi jogalkotásban. Lapunk munkatársának a törvény jogi alapjáról, s főbb jellemzőiről a következőket mondta el dr. Antalffy György országgyűlési képviselő, a szegedi József Attila Tudományegyetem jogászprofesszora:

Az egészséges, kedvező környezet kialakítása, fenntartása az egész társadalom érdeke, ugyanakkor a kedvező életfeltételeket biztosító környezet ma már nem tekinthető természetes adottságnak. Ennél fogva a megfelelő, harmonikus környezetet intézményes formák igénybevitelével is biztosítani szükséges, vagyis a megfelelő, emberhez méltó környezethez való jogosultságot állampolgári jognak kell felismer-nünk, a környezetvédelem megvalósítását pedig alapvetően állami-közhatalmi feladatnak.

Alkotmányunk mindezt úgy fogalmazza meg, hogy „a Magyar Népköztársaságban az állampolgároknak joguk van az élet, a testi épség és az egészség védelméhez”. (57. paragrafus [1]). „Ezt a jogot a Magyar Népköztársaság a munkavédelem, az egészségügyi intézmények és az orvosi ellátás megszervezésével, az emberi környezet védelmével valósítja meg” (57. paragrafus [2]).

Ehhez képest az emberi környezet védelméről szóló törvény: végső soron alkotmányunkban már lefektetett alapvető jog, illetve állami feladat részletesebb kibontásának, kimunkálásának is tekinthető. Így maga az alkotmány az egységes, átfogó környezetvédelem megvalósításának jogi alapja.

Környezetünk megóvásában már eddig is jelentékeny eredményeket értünk el, és ugyanez mondható el a környezet védelmének jogi szabályozásáról is.

Az emberi környezet védelméről szóló törvény első alkalommal foglalja össze a környezetvédelem alapvető, fő jogi kérdéseit.

Alkotmányunknak megfelelően állampolgári jogként fogalmazza meg az emberhez méltó környezethez való jogosultságot, a környezetvédelem megvalósítását pedig elsősorban állami feladatként határozza meg.

Ehhez azonban azt is hozzá kell tenni, hogy szocialista államban ezek a feladatok a társadalom és szervei nélkül nem valósíthatók meg, kezdve a törvény társadalmi vitájától — amint ez megtörtént — egészen a végrehajtás legapróbb részleteig, amikor társadalmi ügy lesz a szocialista állam által alkotott jogszabály. Ezért szól a törvény a társadalmi szervek szerepéről is.

A környezetvédelemben az elsődleges cél a megelőző, tervszerű környezetpolitikák. Az ehhez szükséges feltételeket fokozatosan lehet bővíteni, elsősorban helyes beruházási politikával, a megfelelő termelési technológiák megvalósításával, átgondolt, következetes településfejlesztéssel.

Emellett természetesen a meglevő környezeti ártalmak és károsodások kiküszöbölése, illetve csökkentése is fontos feladat.

Alapvető előírásnak tekinthető, hogy a környezetvédelmi feladatok végrehajtásában a fokozatosságnak kell érvényesülnie.

Az alapvető gazdasági és társadalmi összefüggések környezetvédelmi szempontból való szabályozása mellett a javaslat az emberi környezettel, mint egyetlen nagy összefüggő egésszel kapcsolatos fő, általános magatartási szabályokat is előírja.

Környezetünknek összefüggő természeti — továbbá az ember alkotta, művi egységeit egyaránt védelem alá helyezi.

A törvény tehát komplex szabályozási anyag, egyrészt abban az értelemben, hogy a környezetet a maga teljességében helyezi jogi védelem alá, másrészt abban az értelemben is, hogy ezzel, a környezettel kapcsolatos tevékenységet is komplex, átfogó összességében szabályozza: a népgazdasági tervezéstől egészen az egyes állampolgárok magatartásáig.

Jelentős körülmény, hogy a törvény nem csupán adminisztratív korlátozó rendelkezéseket tartalmaz, ha-

nem sokrétű szabályozási módszert alkalmaz.

Ennek során megjelöli a környezetvédelem egészére kiterjedő általános tilalmakat és követelményeket is.

Általánosan meghatározza a környezet védelmével kapcsolatos jogi felelősség különböző formáit, az alkalmazható szankciók egységes rendszerét. Emellett rögzíti a környezeti károsodások megelőzését szolgáló kötelező előírásokat, amelyek az emberi környezet védelmének megvalósítására, a fő feladatokra, az együttműködés és a koordináció alapvető kérdéseire vonatkoznak.

Az emberi környezet védelméről szóló törvény korszerű, átfogó, általános törvénytervezete: rendelkezéseink legtöbbje nem speciális, hanem általános szabály. Tehát mindazokat az előírásokat egybefoglalja, amelyek a környezetvédelemmel kapcsolatban általánosan irányadóak. Ebben a formájában azonban sokkal több, mint alapelvszerű szabályozás. Rendelkezései egyrészt kijelölik a további részletszabályozás elvi jelentőségű általános jogi kereteit, másrészt a környezetvédelmet szolgáló hatályos jogszabályok egységes értelmezésének és alkalmazásának szempontjait. Az előbb említett okokból, de a tudományos-technikai forradalom folytonos előrehaladása miatt is szükségesnek látszik hatályos jogszabályaink abból a komplex környezetvédelmi szempontból való felülvizsgálata, amelyet a törvény tükröz.

Jogszabályaink tökéletesítése, mind korszerűbbé tétele a környezetvédelem területén különösen fontos, a hatékonyság fokozása minden állampolgár érdeke. Persze az emberi környezet védelme érdekében történő jogi szabályozás a környezeti politika, a környezet megóvásával kapcsolatos államcél és állami feladatok megvalósításának hatékony eszköze lehet, de csakis az eszközök egyike. E területen az egyéb eszközök súlya, jelentősége egyaránt fontos.

Éppen ezért hadd utaljak a jogi eszközök hatékonyságának véges voltára is. Ha a környezetvédelemről való gondoskodás valamennyi eszköz-tárg segítségével jól valósul meg, annak előnyei minden állampolgárt érintenek, s az egyben elősegíti a szocialista társadalmi fejlődést is.